

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

**ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ 3^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ (ΤΑΚΤΙΚΗΣ) ΤΗΣ 18^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
15/2016**

Στη Λαμία, σήμερα 18 Ιανουαρίου 2016 ημέρα Δευτέρα και ώρα 2:00 μ.μ., το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας (Αινιάνων 6), κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 11/12-1-2016 Πρόσκλησης, της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας κας Ασημίνας Παπαναστασίου, στην 3^η Συνεδρίαση (Τακτική) του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας, η οποία δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και απεστάλη ηλεκτρονικά στον Περιφερειάρχη κ. Κωνσταντίνο Π. Μπακογιάννη, στους κ.κ. Αντιπεριφερειάρχες, καθώς και σε καθένα από τους Περιφερειακούς Συμβούλους για συζήτηση και λήψη και λήψη αποφάσεων, επί των ακόλουθων θεμάτων ημερήσιας διάταξης:

Θέμα 7^ο	Έγκριση σχεδίου Προγραμματικής Σύμβασης για την δημιουργία Παρατηρητηρίου Υγείας στον Ασωπό ποταμό.
---------------------------	--

Πριν από την έναρξη της συνεδρίασης, η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κα Ασημίνα Παπαναστασίου, διαπίστωσε ότι από τα 51 μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου είναι:

Παρόντες

- Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας κ. Κωνσταντίνος Π. Μπακογιάννης
- Η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Ασημίνα Παπαναστασίου
- Ο Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Θωμάς Γρεβενίτης
- Ο Γραμματέας του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Κωνσταντίνος Αποστολόπουλος
- Οι Αντιπεριφερειάρχες Στερεάς Ελλάδας κ.κ. : Ευθύμιος Καραϊσκος, Κωνσταντίνος Μίχος, Φανή Παπαθωμά, Φάνης Σπανός & Αριστείδης Τασιός
- Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι ως ακολούθως:

Περιφερειακή Παράταξη Πλειοψηφίας				Περιφερειακές Παρατάξεις Μειοψηφίας			
A/A	«Αλλάζουμε στην Καρδιά της Ελλάδας»	Παρών/ούσα	Απών/ούσα	A/A	«Η Στερεά σε Νέα Τροχιά - Βαγγέλης Αποστόλου»	Παρών/ούσα	Απών/ούσα
1	Αναστασίου Γεώργιος	√		1	Αγγελέτος Ιωάννης	√	
2	Αποστολόπουλος Κωνσταντίνος	√		2	Αλαμπάνου Δέσποινα	√	
3	Αργύρης Δημήτριος		√	3	Γρεβενίτης Θωμάς	√	
4	Αργυρίου Δημήτριος	√		4	Θηβαίος Νικόλαος		√
5	Βαρδακώστας Κων/νος		√	5	Κουλούρης Γεώργιος	√	
6	Βουρδάνος Δημήτριος	√		6	Μελισσάρης Ιωάννης	√	
7	Γκάβαλης Σταμάτιος	√		7	Παπαδιώτης Αθανάσιος	√	
8	Καλαντζή Αικατερίνη	√		8	Στουπής Νικόλαος	√	
9	Κάππος Ευστάθιος	√		9	Τιμπλαλέξης Δημήτριος	√	
10	Καραγιάννης Κων/νος	√		10	Τσολάκη Σοφία	√	
11	Καρακάντζας Αθανάσιος	√		«Θανάσης Γιαννόπουλος - Συμφωνία για τη Στερεά»			
12	Κατσαγούνης Ευάγγελος	√		11	Γεωργούλης Αδαμάντιος		√
13	Κατσαρός Χαράλαμπος		√	12	Γιαννάκης Μιχαήλ	√	
14	Κελαϊδίτης Γεώργιος		√	13	Γιαννόπουλος Αθανάσιος		√
15	Κοντζιάς Ιωάννης		√	14	Ευαγγελίου Παναγιώτης	√	

16	Κούκουζας Ευάγγελος	✓		«Ελληνική Αυγή για τη Στερεά Ελλάδα»			
17	Κυρίσης Δημήτριος	✓		15	Γκλέτσος Απόστολος	✓	
18	Μηλίδου-Θαλασσινού Αφροδίτη		✓	16	Πάνος Θεόδωρος	✓	
19	Μπακομήτρος Κων/νος	✓		«Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας»			
20	Μπουρμάς Ηλίας	✓		17	Γκικόπουλος Γεώργιος	✓	
21	Παπαναστασίου Ασημίνα	✓		18	Ντούρου Ιωάννα-Σοφία	✓	
22	Παπαχριστοδούλου Σπυριδών	✓		«Ενεργοί Πολίτες Στερεάς»			
23	Περγαντάς Ιωάννης	✓		19	Χαϊνάς Κων/νος	✓	
24	Περλεπές Ιωάννης	✓		«Αριστερή Παρέμβαση στη Στερεά Ελλάδα»			
25	Σανιδάς Ηλίας	✓		20	Ζούμπος Βασίλειος	✓	
26	Σανιδάς Χαράλαμπος	✓					
27	Ταγκαλέγκας Ιωάννης	✓					
28	Τσιτσάνης Λάμπρος	✓					
29	Φακίτσας Βασίλειος	✓					
30	Χειμάρας Θεμιστοκλής	✓					
31	Ψυχογιός Γεώργιος	✓					
Σύνολο Συμβούλων Πλειοψηφίας		25	6	Σύνολο Συμβούλων Μειοψηφίας		15	5

Αφού διαπιστώθηκε η ύπαρξη νόμιμης απαρτίας - καθώς από το σύνολο των πενήντα ένα (51) Περιφερειακών Συμβούλων ήταν παρόντες σαράντα (40), η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Ασημίνα Παπαναστασίου κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης. Χρέη υπηρεσιακού Γραμματέα άσκησε ο υπάλληλος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κ. Χαράλαμπος Κασαράς. Στη συνεδρίαση παρίστατο και ο αναπληρωτής υπηρεσιακός Γραμματέας κ. Φώτης Παπαευσταθίου, υπάλληλος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου, κα Ασημίνα Παπαναστασίου, έδωσε τον λόγο στον εισηγητή του 7^{ου} θέματος ημερήσιας διάταξης Αντιπεριφερειάρχη Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας κ. Ευθύμιο Καραϊσκό, ο οποίος έθεσε υπόψη του σώματος την με αριθμ. πρωτ.6770/83/15-1-2016 εισήγηση του Περιφερειάρχη κ. Κωνσταντίνου Π. Μπακογιάννη, και ανέφερε τα ακόλουθα:

- ΣΧΕΤ.:**
1. Αριθ. 207/2015 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου με την οποία αποφασίσθηκε, στα πλαίσια της «Ολοκληρωμένης πρότασης αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, οργάνωσης και εξυγίανσης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης περιοχής Ασωπού ποταμού» της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας η ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου Περιβάλλοντος στην περιοχή Οινοφύτων, που έχει σκοπό την δημιουργία ενός σταθερού μηχανισμού και διαδικασιών πρόληψης, ελέγχου και ελαχιστοποίησης της περαιτέρω περιβαλλοντικής ζημιάς της περιοχής.
 2. ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης –Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε με το ν.4071/2012.
 3. Π.Δ. 148/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας» (ΦΕΚ 241/τ. Α'27-12-2010).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Με την αριθ. 207/2015 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου με την οποία αποφασίσθηκε, στα πλαίσια της «Ολοκληρωμένης πρότασης αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, οργάνωσης και εξυγίανσης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης περιοχής Ασωπού ποταμού» της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας Στα πλαίσια της παραπάνω πρότασης, προβλέπεται η υλοποίηση του έργου «**Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας**».

Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προχωρά στην σύναψη προγραμματικής σύμβασης με το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, δεδομένου πως η Περιφέρεια δεν έχει ούτε το προσωπικό, την τεχνογνωσία και τις απαιτούμενες υποδομές.

Επιπλέον το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το συγκεκριμένο Ινστιτούτο Προληπτικής και Περιβαλλοντικής Προοπτικής, Prolepsis με χρηματοδότηση του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. υλοποιεί σχετική επιδημιολογική μελέτη στον πληθυσμό του Δήμου Οινοφύτων (αρ. πρωτ. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. 15756/15-9-2009 και απόφαση Δ.Σ. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ 25η/17-9-2009) η οποία ξεκίνησε το 2009 και βρίσκεται στο τελευταίο έτος ολοκλήρωσής της. Τα κυριότερα ευρήματα της μελέτης παρατίθενται στο Παράρτημα 1

της Πρότασης Ίδρυσης και Εγκατάστασης του Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο Δήμο Τανάγρας και συνοψίζονται στο γεγονός ότι η κατανάλωση νερού με υψηλή περιεκτικότητα σε εξασθενές χρώμιο οδηγεί σε καρκινογένεση και ανάπτυξη ουρογεννητικών νοσημάτων. Τα αποτελέσματα της μελέτης είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην επιστημονική κοινότητα, ενώ χρησιμοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, στην αιτιολογική έκθεση της Κυβέρνησης της Καλιφόρνια (2011) ως τεκμήρια για τη θέσπιση ορίων (Public Health Goals) στην περιεκτικότητα του πόσιμου νερού σε εξασθενές χρώμιο.

Με βάση τα μέχρι τώρα αποτελέσματα της μελέτης των Οινοφύτων, αλλά και την παραδοχή της παγκόσμιας επιστημονικής κοινότητας για τις επιβαρυντικές επιπτώσεις της ύπαρξης εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό για τη δημόσια υγεία, όπως και της πιθανής έκθεσης μεγάλου μέρους του πληθυσμού του Δήμου Τανάγρας, προκύπτει η ανάγκη προοπτικής παρακολούθησης, διαχρονικά, του πληθυσμού ολόκληρου του Δήμου.

Για αυτό το σκοπό στα πλαίσια του Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας προβλέπεται μεταξύ άλλων:

(α) η συστηματική και διαχρονική παρακολούθηση της υγείας των κατοίκων των δημοτικών ενοτήτων Σχηματαρίου, Δηλεσίου, Οινοφύτων, Τανάγρας και Δερβενοχωρίων μέσω τόσο βιολογικών μετρήσεων και ερωτηματολογίων, αλλά και μέσω της δημιουργίας συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα μεγάλα νοσοκομεία της Αττικής και της Στερεάς Ελλάδας και τις υπηρεσίες υγείας.

(β) η συστηματική παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης της περιοχής με στόχο την εκτίμηση του ατομικού και πληθυσμιακού κινδύνου, μέσω συσχέτισης των περιβαλλοντικών μετρήσεων που θα πραγματοποιούνται σε έδαφος, αέρα και νερό, με τα στοιχεία νοσηρότητας, έτσι ώστε να εντοπιστούν εστίες υψηλού κινδύνου για τη δημόσια υγεία.

(γ) η συνεχής ενημέρωση των κατοίκων επί θεμάτων προληπτικής ιατρικής, ο σχεδιασμός και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων προαγωγής υγείας και η λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής (hotline) με μόνιμα εγκαταστημένο προσωπικό, όπως και συνεργαζόμενους ιατρούς, ώστε να δίνονται κατευθυντήριες γραμμές στον πληθυσμό αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος να αναφέρει συμβάντα και νοσήματα σχετιζόμενα με την περιβαλλοντική ρύπανση ή/και να λαμβάνει ενημέρωση για οιοδήποτε θέμα προαγωγής υγείας τον απασχολεί.

Από τα παραπάνω συνάγεται πως το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία από υλοποίηση ανάλογων προγραμμάτων στην περιοχή. Επίσης στα πλαίσια υλοποίησης του έργου, η Ιατρική Σχολή Αθηνών θα συνεργαστεί με Πανεπιστήμια και Ινστιτούτα της Ελλάδας και του εξωτερικού, όπως το Πανεπιστήμιο του Dartmouth, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Ινστιτούτο Προληπτικής Περιβαλλοντικής και Εργασιακής Ιατρικής, Prolepsis κ.α., ενώ για την υλοποίηση των εργαστηριακών εξετάσεων θα υπάρξει συνεργασία με πιστοποιημένα εργαστήρια της Ελλάδος και του εξωτερικού, σύμφωνα και με το σκεπτικό της απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου, που ενέκρινε την ολοκληρωμένη πρόταση και την σύναψη της παρούσας προγραμματικής.

Αντικείμενο της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης αποτελεί η μεταβίβαση της αρμοδιότητας υλοποίησης του έργου «Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας», από τον Κύριο της πράξης, στο Φορέα Υλοποίησης που θα είναι το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω

ΕΙΣΗΓΟΥΜΑΣΤΕ

- Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας) για την υλοποίηση του έργου «Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας», καθώς και συνημμένου σχεδίου αυτής,
- τον ορισμό 2 μελών (με τους αναπληρωτές τους) στην Κοινή Επιτροπή παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης και
- την εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη για την υπογραφή της Προγραμματικής Σύμβασης.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας, μετά από διαλογική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων δια της ψήφου των μελών του,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ**κατά πλειοψηφία,**

α) εγκρίνει την σύναψη και τους όρους της προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας) για την υλοποίηση του έργου «Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας», σύμφωνα με το συνημμένο σχέδιο προγραμματικής σύμβασης, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα και μέρος της παρούσας απόφασης, β) εξουσιοδοτεί το Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας για την υπογραφή της σύμβασης και των σχετικών εγγράφων προκειμένου για την εκτέλεσή της και γ) ορίζει τακτικά μέλη στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης τις κ.κ. 1/Καϊτατζή Σοφία, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, Προϊσταμένη της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Βοιωτίας και 2/Μπουλγουρά Αθηνά, ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας, υπάλληλο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Βοιωτίας, με αναπληρωτές κατ' αντιστοιχία τις κ.κ. 1/Γιαννάκη Μαγδαληνή, ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας, υπάλληλο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Βοιωτίας και 2/Μεταξά Μαρία, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, υπάλληλο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Βοιωτίας.
Κατά ψήφισε ο Περιφερειακός Σύμβουλος κ. Γεώργιος Γκικόπουλος.

Αφού συντάχθηκε και αναγνώσθηκε το πρακτικό αυτό, υπογράφεται ως κατωτέρω:

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΑΣΗΜΙΝΑ Δ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
(Άρθρο 100, Ν.3852/10 όπως τροποποιήθηκε
με το άρθρο 8, ν.4071/12)

Μεταξύ

Της

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Και

Του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
(Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας)

για το έργο

«Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας
Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας»

(ΣΧΕΔΙΟ)

[Λαμία, - -2016]

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

**«Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας
Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας»**

στα πλαίσια της Ολοκληρωμένης πρότασης αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, οργάνωσης και εξυγίανσης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης περιοχής Ασωπού ποταμού, που εγκρίθηκε με την αριθ. 207/2015 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου»

Στη Λαμία, σήμερα την - -2016, οι παρακάτω φορείς καλούμενοι στο εξής «Συμβαλλόμενοι»:

1. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας που εδρεύει στη Λαμία (με ΑΦΜ: 997947718), και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Περιφερειάρχη κ. Κωνσταντίνο Π. Μπακογιάννη,

και

2. Το ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας) που εδρεύει στην Αθήνα, οδό Χρ. Λαδά 6, νομίμως εκπροσωπούμενο από τον , το οποίο θα αποκαλείται στο εξής «Φορέας Υλοποίησης».

Έχοντας υπόψη την κείμενη Νομοθεσία και ειδικότερα τις παρακάτω διατάξεις, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά :

1. Το ν.3852/2010 «Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης – πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010) και ειδικότερα τα άρθρα 100 και 278 αυτού.
2. Το ν.4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ».
3. Το Π.Δ. 148/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας» (ΦΕΚ 241^Α /27-12-2010).
4. Το ν.3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 42^Α/22-02-05).
5. Το ν.3669/2008 «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΦΕΚ 116^Α/18-06-2008).
6. Το Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64Α /16-3-2007) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005».
7. Το Π.Δ. 7/2013 (ΦΕΚ 26^Α /31-1-2013) «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και λοιπές σχετικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων, μελετών και υπηρεσιών του ν. 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (Α' 42), αρμοδιότητας των Περιφερειών».
8. Το ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.»
9. Το ν.4281/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις.»

10. Το ν.4128/2013 «Κύρωση της από 18 Δεκεμβρίου 2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την οικονομική ανάπτυξη της Χώρας» και άλλες διατάξεις».
11. Την έγγραφη τελική πρόταση του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
12. Την αριθ. 207/2015 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου με την οποία αποφασίσθηκε η ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας και εγκρίθηκε η έγγραφη τελική πρόταση του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών από το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
13. Την υπ' αριθμ.(ΑΔΑ:.....) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, με θέμα «Έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας) και ορισμός μελών στην Κοινή Επιτροπή παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης», καθώς και την υπ' αριθ. (ΑΔΑ:) Απόφαση Ελέγχου Νομιμότητας αυτής, από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας.
14. Την υπ' αριθμ. απόφαση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας) με θέμα: «Έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας) για την υλοποίηση του έργου «Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου& Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας» και ορισμός μελών στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης».
15. Το γεγονός ότι η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στην Ολοκληρωμένη πρόταση αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, οργάνωσης και εξυγίανσης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης περιοχής Ασωπού ποταμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, που εγκρίθηκε με την αριθ. 207/2015 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου.
16. Την ανάγκη λήψης μέτρων για την προστασία της υγείας του πληθυσμού της περιοχής καθώς και την ανάγκη αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, οργάνωσης και εξυγίανσης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης περιοχής Ασωπού ποταμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Συμφωνούνται και γίνονται αμοιβαίως αποδεκτά τα ακόλουθα:

ΑΡΘΡΟ 1
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Περιεχόμενα
2. Προοίμιο
3. Αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης
4. Υποχρεώσεις και Δικαιώματα των συμβαλλομένων
5. Προϋπολογισμός και πόροι – χρηματοδότηση- πληρωμές
6. Διάρκεια
7. Κοινή επιτροπή παρακολούθησης
8. Αντισυμβατική συμπεριφορά – Συνέπειες - Ρήτρες
9. Μεταφορά – απασχόληση προσωπικού
10. Τελικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 2
ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ο Κύριος του Έργου που είναι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, προγραμματίζει την υλοποίηση του έργου **«Ίδρυση και Εγκατάσταση Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας»**.

Το έργο αφορά την προστασία της υγείας του πληθυσμού της περιοχής καθώς και την ανάγκη αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, οργάνωσης και εξυγίανσης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης περιοχής Ασωπού ποταμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προχωρά στην σύναψη προγραμματικής σύμβασης με το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, δεδομένου πως η Περιφέρεια δεν έχει ούτε το προσωπικό, την τεχνογνωσία και τις απαιτούμενες υποδομές.

Επιπλέον το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το συγκεκριμένο Ινστιτούτο Προληπτικής και Περιβαλλοντικής Προοπτικής, Prolepsis με χρηματοδότηση του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. υλοποιεί σχετική επιδημιολογική μελέτη στον πληθυσμό του Δήμου Οινόφυτων (αρ. πρωτ. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. 15756/15-9-2009 και απόφαση Δ.Σ. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ 25η/17-9-2009) η οποία ξεκίνησε το 2009 και βρίσκεται στο τελευταίο έτος ολοκλήρωσής της. Τα κυριότερα ευρήματα της μελέτης παρατίθενται στο Παράρτημα 1 της Πρότασης Ίδρυσης και Εγκατάστασης του Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο Δήμο Τανάγρας και συνοψίζονται στο γεγονός ότι η κατανάλωση νερού με υψηλή περιεκτικότητα σε εξασθενές χρώμιο οδηγεί σε καρκινογένεση και ανάπτυξη ουρογεννητικών νοσημάτων. Τα αποτελέσματα της μελέτης είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην επιστημονική κοινότητα, ενώ χρησιμοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, στην αιτιολογική έκθεση της Κυβέρνησης της Καλιφόρνια (2011) ως τεκμήρια για τη θέσπιση ορίων (Public Health Goals) στην περιεκτικότητα του πόσιμου νερού σε εξασθενές χρώμιο.

Με βάση τα μέχρι τώρα αποτελέσματα της μελέτης των Οινοφύτων, αλλά και την παραδοχή της παγκόσμιας επιστημονικής κοινότητας για τις επιβαρυντικές επιπτώσεις της ύπαρξης εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό για τη δημόσια υγεία, όπως και της πιθανής έκθεσης μεγάλου μέρους του πληθυσμού του Δήμου Τανάγρας, προκύπτει η ανάγκη προοπτικής παρακολούθησης, διαχρονικά, του πληθυσμού ολόκληρου του Δήμου.

Για αυτό το σκοπό στα πλαίσια του Παρατηρητηρίου & Κέντρου Προαγωγής Υγείας προβλέπεται μεταξύ άλλων:

(α) η συστηματική και διαχρονική παρακολούθηση της υγείας των κατοίκων των δημοτικών ενοτήτων Σχηματαρίου, Δηλεσίου, Οινοφύτων, Τανάγρας και Δερβενοχωρίων μέσω τόσο βιολογικών μετρήσεων και ερωτηματολογίων, αλλά και μέσω της δημιουργίας συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα μεγάλα νοσοκομεία της Αττικής και της Στερεάς Ελλάδας και τις υπηρεσίες υγείας.

(β) η συστηματική παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης της περιοχής με στόχο την εκτίμηση του ατομικού και πληθυσμιακού κινδύνου, μέσω συσχέτισης των περιβαλλοντικών μετρήσεων που θα πραγματοποιούνται σε έδαφος, αέρα και νερό, με τα στοιχεία νοσηρότητας, έτσι ώστε να εντοπιστούν εστίες υψηλού κινδύνου για τη δημόσια υγεία.

(γ) η συνεχής ενημέρωση των κατοίκων επί θεμάτων προληπτικής ιατρικής, ο σχεδιασμός και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων προαγωγής υγείας και η λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής (hotline) με μόνιμα εγκαταστημένο προσωπικό, όπως και συνεργαζόμενους ιατρούς, ώστε να δίνονται κατευθυντήριες γραμμές στον πληθυσμό αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος να αναφέρει συμβάντα και νοσήματα σχετιζόμενα με την περιβαλλοντική ρύπανση ή/και να λαμβάνει ενημέρωση για οιοδήποτε θέμα προαγωγής υγείας τον απασχολεί.

Από τα παραπάνω συνάγεται πως το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία από υλοποίηση ανάλογων προγραμμάτων στην περιοχή. Επίσης στα πλαίσια υλοποίησης του έργου, η Ιατρική Σχολή Αθηνών θα συνεργαστεί με Πανεπιστήμια και Ινστιτούτα της Ελλάδας και του εξωτερικού, όπως το Πανεπιστήμιο του Dartmouth, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Ινστιτούτο Προληπτικής Περιβαλλοντικής και Εργασιακής Ιατρικής, Prolepsis κ.α., ενώ για την πραγματοποίηση των εργαστηριακών εξετάσεων θα υπάρξει συνεργασία με πιστοποιημένα εργαστήρια της Ελλάδος και του εξωτερικού, σύμφωνα και με το σκεπτικό της απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου, που ενέκρινε την ολοκληρωμένη πρόταση και την σύναψη της παρούσας προγραμματικής.

Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό των προβλημάτων λόγω ρύπανσης στην περιοχή και την εμπειρία του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής, η υλοποίηση της δράσης μέσω της παρούσης προγραμματικής, θα παράγει αρτιότερο τεχνικά και επιστημονικά αποτέλεσμα, προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος. Επίσης, η αντιμετώπιση των χρόνιων αυτών προβλημάτων, θα έχει πολλαπλά θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία, το περιβάλλον και την αιεφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

ΑΡΘΡΟ 3

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Αντικείμενο της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης αποτελεί η μεταβίβαση της αρμοδιότητας υλοποίησης από τον Κύριο του Έργου στο Φορέα Υλοποίησης που είναι το

Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, των εργασιών που περιγράφονται λεπτομερώς στην εγκριθείσα και συνημμένη στο παρόν ως **Παράρτημα Ι**, πρόταση του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, συνυπογραφόμενη από τους συμβαλλόμενους

Με τη Σύμβαση αυτή, θα υλοποιηθούν από τον Φορέα Υλοποίησης στον οποίο τις αναθέτει ο Κύριος του Έργου, όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την εκτέλεση του έργου. Καμία τροποποίηση της Προγραμματικής Σύμβασης δεν γίνεται όσον αφορά το αντικείμενό της και τον τρόπο υλοποίησης του Έργου.

Κεντρικός σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η καταγραφή, ανάλυση, παρακολούθηση και προαγωγή της υγείας των κατοίκων της περιοχής.

Οι στόχοι του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας θα είναι:

- η συστηματική παρακολούθηση της υγείας των κατοίκων και η έγκαιρη αναγνώριση πιθανών προβλημάτων υγείας που εμφανίζουν υψηλή συχνότητα στον πληθυσμό.
- η συστηματική παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης της περιοχής με στόχο την πρόληψη πιθανής επέκτασης του προβλήματος.
- η συνεχής ενημέρωση των κατοίκων επί θεμάτων που άπτονται της δημόσιας υγείας και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση στοχευμένων δράσεων προαγωγής υγείας.

Ως περιοχή εποπτείας του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας θα ορισθεί ο Δήμος Τανάγρας, που περιλαμβάνει τις Δημοτικές Ενότητες Οινοφύτων, Σχηματαρίου, Τανάγρας και Δερβενοχωρίων και Δηλεσίου, οι οποίες αποτελούν τις πλησιέστερες περιοχές στον Ασωπό ποταμό και τη βιομηχανική ζώνη.

Ο Φορέας Υλοποίησης, δια των αρμοδίων οργάνων και του προσωπικού του, ασκεί όλα τα καθήκοντα της Προϊσταμένης Αρχής και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, όπως αυτά προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία δημοσίων συμβάσεων μελετών και παροχής υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 4

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ

Οι συμβαλλόμενοι φορείς αναλαμβάνουν τις παρακάτω υποχρεώσεις και δικαιώματα:

4.1. Ο Κύριος του Έργου αναλαμβάνει:

- Να διευκολύνει με κάθε τρόπο το επιστημονικό προσωπικό που θα απασχοληθεί για την υλοποίηση του αντικειμένου της παρούσας σύμβασης και την αναγκαία πληροφόρηση σχετικά με οργανωτικές ή διοικητικές αλλαγές που επηρεάζουν την υλοποίηση του Έργου.
- Να παρέχει στο Φορέα Υλοποίησης τις αναγκαίες μελέτες που έχει στη διάθεσή του.
- Να διασφαλίσει τη λειτουργία του Έργου κατά και μετά την ολοκλήρωσή του είτε αναλαμβάνοντας ο ίδιος τη λειτουργία του ή αναθέτοντας αυτήν σε τρίτο φορέα.
- Να εξασφαλίσει σε συνεργασία με το Δήμο Τανάγρας και να διαθέσει τον χώρο για εγκατάσταση του Παρατηρητηρίου στα Οινόφυτα, τον αναγκαίο για τη λειτουργία του εξοπλισμό και γραμματειακή υποστήριξη και να καλύπτει τις δαπάνες σε αναλώσιμα και μετακινήσεις.
- Τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της παρούσης.

4.2. Ο Φορέας Υλοποίησης αναλαμβάνει:

- Τις υποχρεώσεις, μελέτες, έρευνες, ελέγχους, δειγματοληψίες και έργα που αναφέρονται στο **Παράρτημα Ι** της παρούσης.
- Να ενεργεί ως Δικαιούχος για την υλοποίηση του Έργου, στα πλαίσια της παρούσας σύμβασης.
- Να απασχολεί και να διαθέτει επιστημονικό προσωπικό με τα απαραίτητα και ανάλογα προσόντα, προκειμένου να διασφαλισθεί η αρτιότητα υλοποίησης του Έργου.
- Να κοινοποιεί στον Κύριο του Έργου τις αναφορές προόδου για την εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του Έργου.
- Να ελέγχει ποιοτικά και ποσοτικά τα παραδοτέα του έργου ως φορέας υλοποίησης.

ΑΡΘΡΟ 5

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δαπάνης υλοποίησης του έργου ανέρχεται για το χρόνο της διάρκειάς του (4 χρόνια) στο ποσό των 491.826,00€ από το οποίο το ποσό της δαπάνης για το πρώτο έτος της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου ανέρχεται στο ποσό των 135.358,00€.

Με δεδομένο δε ότι ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας του προσδιορίζεται με βάση τις απαιτούμενες διαδικασίες για την 1/2/2016 η δαπάνη για το έτος 2016 ανέρχεται στο ποσό των $135.358,00 \times 11/12 = 124.078,17\text{€}$ μαζί με τον ΦΠΑ και θα καλυφθεί στο σύνολό του από ίδιες πιστώσεις της Π.Ε. Βοιωτίας και οι αντίστοιχες δράσεις θα ενταχθούν στο Τεχνικό Πρόγραμμα Ιδίων Πόρων έτους 2016 της Π.Ε. Βοιωτίας (ΚΑΕ 9789).

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για τα επόμενα έτη θα καλυφθούν είτε από ιδίους πόρους της Περιφέρειας είτε από πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), με την εγγραφή αντίστοιχων δράσεων στο εθνικό ή συγχρηματοδοτούμενο Π.Δ.Ε.»

Ο προϋπολογισμός του Έργου και των επιμέρους δαπανών ανά έτος και υποέργο καθώς και το χρονοδιάγραμμα, αναλύεται στους πίνακες που περιλαμβάνονται στο **Παράρτημα Ι** της παρούσης.

Οι πληρωμές του έργου θα γίνονται τμηματικά, σύμφωνα με την πρόοδο των εργασιών και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, μετά από έγκριση των παραδοτέων του φορέα υλοποίησης, από την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης, που ορίζεται στο άρθρο 7 της παρούσης..

ΑΡΘΡΟ 6

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της παρούσης σύμβασης ορίζεται σε τέσσερα χρόνια (4), αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής της και τελειώνει την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους 2020, με την οριστική παραλαβή του έργου. Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης εργασιών αναλύεται στο **Παράρτημα Ι**, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας.

Σε περίπτωση εκτάκτων συνθηκών η εκτέλεση της σύμβασης μπορεί να παραταθεί με τους ίδιους όρους, μετά από σχετική εισήγηση της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης (άρθρο 7) προς τα αρμόδια αποφαινόμενα όργανα των συμβαλλομένων.

ΑΡΘΡΟ 7

ΚΟΙΝΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Για την παρακολούθηση εκτέλεσης της παρούσας σύμβασης συστήνεται όργανο με την επωνυμία «Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης», με έδρα τη Λιβαδειά .

Η Επιτροπή Παρακολούθησης είναι τριμελής και απαρτίζεται από εκπροσώπους από κάθε συμβαλλόμενο, που ορίζονται ως ακολούθως:

Για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

1., με αναπληρωτή του τον
2., με αναπληρωτή του τον

Για το **ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ** (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας)

3., με αναπληρωτή του τον

Αντικείμενο της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο συντονισμός και η παρακολούθηση όλων των εργασιών που απαιτούνται για την εκτέλεση της παρούσας προγραμματικής σύμβασης και ειδικότερα η τήρηση των όρων της προγραμματικής σύμβασης, η διαπίστωση της ολοκλήρωσης των εκατέρωθεν υποχρεώσεων, η εισήγηση προς τα αρμόδια όργανα των συμβαλλομένων μερών κάθε αναγκαίου μέτρου και ενέργειας για την υλοποίηση της παρούσας, η παράταση του χρονοδιαγράμματος και η επίλυση κάθε

διαφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων μερών που προκύπτει σχετικά με την ερμηνεία των όρων της παρούσας σύμβασης και τον τρόπο εφαρμογής της.

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης συγκαλείται από τον Πρόεδρό της. Στην πρόσκληση αναγράφονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ενώ ειδοποιούνται τα μέλη της εγκαίρως εγγράφως. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και εισάγονται προς συζήτηση και τα θέματα που θα ζητήσει εγγράφως έστω και ένα από τα μέλη της. Χρέη γραμματέα εκτελεί μέλος της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης που θα εκλεγεί στην πρώτη της συνεδρίαση.

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης είναι δυνατό να πλαισιώνεται και από ειδικό προσωπικό που έχει γνώση του αντικειμένου της σύμβασης, όταν και εφόσον ζητηθεί από κάποιο από τα μέλη της. Το ειδικό αυτό προσωπικό δύναται να αποτελεί την «Τεχνική Επιτροπή», η οποία, μετά από αίτημα της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης, γνωμοδοτεί και εκφέρει άποψη επί των ειδικών επιστημονικών θεμάτων που σχετίζονται με την υλοποίηση του Έργου, αλλά δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Οι σχετικές γνωμοδοτήσεις, εισηγήσεις ή απόψεις της Τεχνικής Επιτροπής δεν είναι δεσμευτικές για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης συνέρχεται τακτικά κάθε έξι μήνες και έκτακτα όταν το ζητήσει εγγράφως ένα από τα μέλη της. Κάθε μέλος της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης μπορεί, κατά την κρίση του, να καλεί στις συνεδριάσεις υπηρεσιακά στελέχη του φορέα από τον οποίο έχει ορισθεί και τα οποία είναι εμπλεκόμενα στην υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης. Τα πρακτικά της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη αφού υπογραφούν .

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης συνεδριάζει έγκυρα όταν είναι παρόντα όλα τα μέλη της. Οι αποφάσεις της πρέπει να είναι αιτιολογημένες, λαμβάνονται δε κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών και δεσμεύουν όλους τους συμβαλλόμενους φορείς.

Οι λοιπές λεπτομέρειες που ενδεχομένως απαιτηθούν για τη λειτουργία της Κοινής Επιτροπής, θα καθορισθούν με αποφάσεις της.

ΑΡΘΡΟ 8

ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ – ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ - ΡΗΤΡΕΣ

Η παράβαση οποιουδήποτε από τους όρους της παρούσας σύμβασης, οι οποίοι θεωρούνται όλοι ουσιώδεις ή η παράβαση των διατάξεων του νόμου και της καλής πίστης από οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχει στο άλλο μέρος το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση και να αξιώσει κάθε θετική ή αποθετική ζημία του.

ΑΡΘΡΟ 9

ΜΕΤΑΦΟΡΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Προκειμένου να διευκολυνθεί η εκτέλεση του Έργου της παρούσας σύμβασης είναι δυνατή η απασχόληση προσωπικού του Κυρίου του Έργου στον Φορέα Υλοποίησης αποκλειστικά για τις ανάγκες του συγκεκριμένου Έργου. Το προσωπικό αυτό ορίζεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Κυρίου του Έργου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 10

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η παρούσα σύμβαση αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε για το περιεχόμενό της υπογράφεται μαζί με το συνημμένο σε αυτή ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ως ακολούθως σε πέντε αντίτυπα (5).

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

Για το ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Ειδικός
Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας)

Για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος

Ο Πρύτανης

Ο Περιφερειάρχης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π . ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρόταση Ίδρυσης και Εγκατάστασης Παρατηρητηρίου & Κέντρου
Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ,
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Διευθύντρια: Καθηγήτρια ΑΘΗΝΑ ΛΙΝΟΥ

Περιεχόμενα

1	Στόχος	2
2	Περιοχή εποπτείας	2
3	Φορέας υλοποίησης και συνεργασίες	4
4	Κύριες λειτουργίες του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας.....	4
4.1	Δημιουργία συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες Υγείας	4
4.2	Συλλογή ερωτηματολογίων νοσηρότητας από τον πληθυσμό	5
4.3	Βιολογικές μετρήσεις και εργαστηριακές εξετάσεις κατοίκων.....	5
4.4	Δράσεις Προαγωγής Υγείας και Ενημέρωση του Πληθυσμού	6
5	Επιπρόσθετες δράσεις: Επεξεργασία στοιχείων περιβαλλοντικών ρύπων σε αέρα, έδαφος, νερό και τροφίμων για βαρέα μέταλλα	8
6	Παραδοτέα.....	0
7	Προϋπολογισμός	11
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	18
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.....	21

1 Στόχος

Εξαιτίας της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης που έχει καταγραφεί στην ευρύτερη περιοχή του Ασωπού ποταμού, αλλά και των επιβαρυντικών στοιχείων για την υγεία των κατοίκων, όπως έχουν προκύψει και από σχετική επιδημιολογική μελέτη (βλ. Παράρτημα 1), προτείνεται η σύσταση και λειτουργία Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στον Δήμο Τανάγρας. Η εξασφάλιση των πόρων για τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου θα γίνει με ευθύνη τις Περιφέρειας και ο προβλεπόμενος χρόνος λειτουργίας είναι τουλάχιστον 4 έτη.

Κεντρικός σκοπός του έργου θα είναι η καταγραφή, ανάλυση, παρακολούθηση και προαγωγή της υγείας των κατοίκων της περιοχής.

Ειδικότερα, οι στόχοι του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας θα είναι οι εξής:

- Συστηματική παρακολούθηση της υγείας των κατοίκων και έγκαιρη αναγνώριση πιθανών προβλημάτων υγείας που εμφανίζουν υψηλή συχνότητα στον πληθυσμό
- Συστηματική παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης της περιοχής με στόχο την πρόληψη πιθανής επέκτασης του προβλήματος
- Συνεχής ενημέρωση των κατοίκων επί θεμάτων που άπτονται της δημόσιας υγείας και σχεδιασμός και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων προαγωγής υγείας

2 Περιοχή εποπτείας

Ως περιοχή εποπτείας του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας ορίζεται ο Δήμος Τανάγρας, που περιλαμβάνει τις Δημοτικές Ενότητες Οινοφύτων, Σχηματαρίου, Τανάγρας και Δερβενοχωρίων, οι οποίες αποτελούν τις πλησιέστερες περιοχές στον Ασωπό ποταμό και στην βιομηχανική ζώνη. Ο αριθμός των μόνιμων κατοίκων, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 ανέρχεται σε 19.432 (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Περιοχές εποπτείας του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡ. ΜΟΝΙΜΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ	19.432
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ	1.869
Τοπική Κοινότητα Δάφνης	101
Δάφνη	101
Τοπική Κοινότητα Πύλης	745
Λεύκα	22
Πάνακτον	41
Πράσινον	30
Πύλη	652
Τοπική Κοινότητα Σκούρτων	784
Σκούρτα	771
Τζιγκουράτι	13
Τοπική Κοινότητα Στεφάνης	239
Κατασκήνωση	17
Στεφάνη	222
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	6.563
Δημοτική Κοινότητα Οινοφύτων	4.903
Δήλεσι	1.976
Οινόφυτα	2.927
Τοπική Κοινότητα Αγίου Θωμά	1.292
Άγιος Θωμάς	1.292
Τοπική Κοινότητα Κλειδίου	368
Κλειδίον	368
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ	7.173
Δημοτική Κοινότητα Σχηματαρίου	7.173
Οινόη	442
Πλάκα Δήλεσι	2.696
Σχηματάριον	4.035

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΑΝΑΓΡΑΣ	3.827
Τοπική Κοινότητα Άρματος	1.093
Άρμα	1.093
Τοπική Κοινότητα Ασωπίας	865
Ασωπία	865
Τοπική Κοινότητα Καλλιθέας	752
Καλλιθέα	752
Τοπική Κοινότητα Τανάγρας	1.117
Παναγία	415
Τανάγρα	702

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, απογραφή 2011

3 Φορέας υλοποίησης και συνεργασίες

Φορέας υλοποίησης του έργου θα είναι το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου, η Ιατρική Σχολή Αθηνών δύναται να συνεργαστεί με Πανεπιστήμια και Ινστιτούτα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Για την πραγματοποίηση των εργαστηριακών εξετάσεων θα συνεργαστεί με πιστοποιημένα εργαστήρια.

4 Κύριες λειτουργίες του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας

Οι κύριες λειτουργίες του Παρατηρητηρίου προτείνεται να περιλαμβάνουν τα εξής:

4.1 Δημιουργία συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες Υγείας

Θα πραγματοποιείται προοπτικά συστηματική συλλογή στοιχείων για την υγεία των κατοίκων του Δήμου Τανάγρας από τα μεγάλα νοσοκομεία της Αττικής και της Στερεάς Ελλάδας, καθώς και το Κέντρο Υγείας, το ΙΚΑ και τα Περιφερειακά Ιατρεία του Δήμου (σχετική χαρτογράφηση των υπηρεσιών Υγείας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζεται στο Παράρτημα 2).

Επίσης, θα πραγματοποιείται επεξεργασία στοιχείων θανάτων από το ληξιαρχείο, ώστε να παρακολουθείται η εξέλιξη της θνησιμότητας στον πληθυσμό ανά αιτία θανάτου. Για αυτό το σκοπό η Περιφέρεια θα παράσχει ηλεκτρονικό αρχείο με τα στοιχεία των ληξιαρχικών πράξεων θανάτου, όπου θα φαίνονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των θανόντων (φύλο, ηλικία θανάτου, τόπος κτλ.) και οι αιτίες θανάτου, στο βαθμό που επιτρέπουν τα διαθέσιμα στοιχεία και σε όσο μεγαλύτερο χρονικό βάθος είναι διαθέσιμα (ιδανικά από το 1980). Παράλληλα η Περιφέρεια θα παράσχει κατά τη διάρκεια λειτουργίας του παρατηρητηρίου και σε εξαμηνιαία βάση τις νέες ληξιαρχικές πράξεις θανάτου, τις οποίες θα επεξεργάζεται το προσωπικό του Παρατηρητηρίου και θα υπολογίζει τους σχετικούς δείκτες θνησιμότητας.

Για τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την εισαγωγή των ασθενών στα μεγάλα νοσοκομεία της Αττικής και της Στερεάς Ελλάδας και τις υπηρεσίες υγείας του Δήμου, απαιτείται σχετική αδειοδότηση βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας για το ιατρικό απόρρητο. Σε κάθε περίπτωση, θα διενεργηθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να διασφαλισθεί η εμπιστευτικότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στόχος είναι η ανάπτυξη μίας βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει στοιχεία νοσηρότητας του πληθυσμού και θα ενημερώνεται για κάθε εισαγωγή σε νοσοκομείο ή χρήση υπηρεσίας υγείας κατοίκου του Δήμου. Διευκρινίζεται, ότι στις περιπτώσεις διάγνωσης καρκίνου, θα καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να καταγράφεται και η ιστολογική εξέταση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τους εξελθόντες ασθενείς από δημόσια και ιδιωτικά θεραπευτήρια της χώρας σε επίπεδο νομού, υπολογίζεται ότι για τους κατοίκους του Δήμου Τανάγρας πραγματοποιούνται περίπου 3.000 εξαγωγές από θεραπευτήρια τον χρόνο.

4.2 Συλλογή ερωτηματολογίων νοσηρότητας από τον πληθυσμό

Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου περιλαμβάνει τη συστηματική συλλογή τυχαίου δείγματος ερωτηματολογίων νοσηρότητας του πληθυσμού, προκειμένου:

(α) να καταγραφεί η εξέλιξη της συχνότητας των διαφόρων νόσων και της συσχέτισής τους με τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού (διατροφικές συνήθειες, τρόπος ζωής, επαγγελματική έκθεση, δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά)

(β) να διασταυρωθούν τα στοιχεία που θα συλλέγονται από το σύστημα καταγραφής στα νοσοκομεία και στις υπηρεσίες υγείας, να εντοπιστούν περιπτώσεις που δεν καταγράφηκαν και να βελτιώνεται συνεχώς η συνολική λειτουργία του συστήματος παρακολούθησης της υγείας του πληθυσμού.

Εκτιμάται, ότι απαιτείται η συλλογή τουλάχιστον 400 ερωτηματολογίων ετησίως (κατά τη διάρκεια 4 ετών) με τυχαία δειγματοληψία, ώστε να το δείγμα του Δήμου να είναι ικανό ως προς το φύλο, ηλικία και περιοχή κατοικίας και να αποτυπωθούν οι διάφορες μορφές ασθενειών. Σημειώνεται ότι ήδη έχουν συγκεντρωθεί 1.811 ερωτηματολόγια από κατοίκους της περιοχής κατά τα προηγούμενα έτη και συνεπώς είναι διαθέσιμα τα αρχικά δεδομένα ώστε να εξεταστεί η χρονική εξέλιξη της νοσηρότητας του πληθυσμού.

4.3 Βιολογικές μετρήσεις και εργαστηριακές εξετάσεις κατοίκων

Με στόχο την εκτίμηση της έκθεσης του πληθυσμού σε περιβαλλοντικούς κινδύνους, θα πραγματοποιηθούν σε τυχαίο δείγμα του πληθυσμού εργαστηριακές εξετάσεις και βιολογικές μετρήσεις σε αίμα, ούρα και τρίχες. Στόχος είναι η διενέργεια μετρήσεων σε περίπου 320 κατοίκους του Δήμου (περί τις 80 κάθε έτος).

Ειδικότερα, οι μετρήσεις/εξετάσεις θα περιλαμβάνουν:

- Αναλύσεις σε αίμα, ούρα και τρίχες για την ανίχνευση βαρέων μετάλλων (χρωμίου, αρσενικού, μολύβδου, νικελίου, κ.λπ.) και διοξινών
- Σπιρομετρήσεις για έλεγχο αναπνευστικής λειτουργίας
- Ακτινογραφία θώρακος

- Μέτρηση των διοξινών στο μητρικό γάλα στις θηλάζουσες γυναίκες (σε περίπου 10 θηλάζουσες κάθε έτος)

4.4 Δράσεις Προαγωγής Υγείας και Ενημέρωση του Πληθυσμού

Προαγωγή Υγείας

Με βάση την καταγραφή της κατάστασης υγείας του πληθυσμού στο πλαίσιο λειτουργίας του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας, θα σχεδιαστούν δράσεις προαγωγής υγείας και θα προταθούν προληπτικά μέτρα ειδικά στοχευμένα στις ανάγκες και τα προβλήματα υγείας του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Οι προτεινόμενες δράσεις θα προκύψουν από την εκτενή μελέτη των συχνότερων ή/και σοβαρότερων θεμάτων υγείας που παρατηρούνται, καθώς και από την καταγραφή των περιβαλλοντικών παραγόντων κινδύνου της περιοχής. Για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των δράσεων προτείνεται να πραγματοποιηθεί βιβλιογραφική ανασκόπηση, αλλά και διερεύνηση και εκτίμηση αναγκών με τη συμμετοχή του πληθυσμού-στόχου.

Ενδεικτικές δράσεις προαγωγής υγείας περιλαμβάνουν ενέργειες που αφορούν στην ενημέρωση των κατοίκων για την υγιεινή διατροφή και την πρόληψη της παχυσαρκίας, την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, την πρόληψη και διακοπή του καπνίσματος, την ασφαλή χρήση αλκοόλ, την προαγωγή της ψυχικής υγείας, και την ενημέρωση των κατοίκων σε θέματα δημόσιας υγείας.

Οι ενημερωτικές εκδηλώσεις ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε ομάδας - στόχου θα μπορούσαν ενδεικτικά να διοργανωθούν ως εξής:

- Ενημερωτικές εκδηλώσεις σε σχολεία:

- Ομιλίες από ειδικούς για την υγιεινή διατροφή ή/και τη σωματική άσκηση
- Προβολή εκπαιδευτικών βίντεο
- Σεμινάρια ανάπτυξης δεξιοτήτων των μαθητών

- Ενημερωτικές εκδηλώσεις σε χώρους του Δήμου ή της περιφέρειας για τους κατοίκους της περιοχής:

- Ομιλίες για την υγιεινή διατροφή, τη σωματική δραστηριότητα, το κάπνισμα, την ασφαλή χρήση αλκοόλ και θέματα δημόσιας υγείας
- Επίδειξη υγιεινών συνταγών
- Σεμινάρια ανάπτυξης δεξιοτήτων για την επίτευξη συμπεριφορικών αλλαγών σε σχέση με τον τρόπο ζωής
- Ενημέρωση των ηλικιωμένων για θέματα σχετιζόμενα με την πρόληψη, τη σωστή χρήση φαρμάκων και των ιατρικών υπηρεσιών

- Ανάπτυξη ενημερωτικού υλικού για τα θέματα που θα επιλεγθούν από τα προαναφερθέντα. Το υλικό θα περιλαμβάνει:

- φυλλάδια (με περιεχόμενο κατάλληλο ανάλογα με την ηλικία της ομάδας - στόχου),
- αφίσες για την διάχυση των βασικών μηνυμάτων μέσω κεντρικών οργανισμών-γραφείων-κτιρίων της περιφέρειας,

- ο ενημερωτικό υλικό που θα είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά

Στα πλαίσια του προϋπολογισμού της παρούσας πρότασης προβλέπονται 3 εκδηλώσεις από εξειδικευμένους προαγωγούς υγείας ανά έτος, που να καλύπτουν συνολικά τουλάχιστον 200 άτομα σε ετήσια βάση και θα πραγματοποιηθούν είτε σε σχολεία, είτε σε άλλους χώρους του Δήμου ή της Περιφέρειας. Η θεματική ενότητα των εκδηλώσεων προαγωγής υγείας θα διαφοροποιείται κάθε έτος, έτσι ώστε να καλυφθούν κατά τη διάρκεια του έργου 4 διαφορετικές θεματικές ενότητες.

Παράλληλα, στο Παρατηρητήριο και Κέντρο Προαγωγής Υγείας θα λειτουργεί τηλεφωνική γραμμή (hotline) για κάθε ενδιαφερόμενο, που επιθυμεί (α) να αναφέρει συμβάντα και νοσήματα σχετιζόμενα με την περιβαλλοντική ρύπανση ή/και (β) να λαμβάνει ενημέρωση για οιοδήποτε θέμα προαγωγής υγείας τον απασχολεί. Σε αυτά πλαίσια, πέρα από το ειδικά εκπαιδευμένο από την Ιατρική Σχολή Αθηνών προσωπικό του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας που θα απαντά σε βασικά ερωτήματα, θα υπάρξει συνεργασία με ειδικούς που θα απαντούν σε εξειδικευμένες ερωτήσεις. Συγκεκριμένα θα υπάρχουν τουλάχιστον 4 επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων που θα απαντούν στις ερωτήσεις των κατοίκων και θα τους κατευθύνουν ανάλογα με τις ανάγκες τους σε αρμόδιες υπηρεσίες, ενώ παράλληλα θα καταγράφουν ανάγκες που δεν καλύπτονται από υπάρχουσες δομές.

Επικοινωνία

Αναφορικά με τη στρατηγική επικοινωνίας για τη σωστή και επιτυχημένη οργάνωση και λειτουργία του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας, απαιτείται η ενημέρωση και η εμπλοκή συγκεκριμένων υποομάδων (πχ. λειτουργοί υγείας, υπάλληλοι σε δομές υγείας, κτλ) και του γενικού πληθυσμού της περιοχής.

Ειδικότερα, στόχος της καμπάνιας ενημέρωσης είναι η συνεχής πληροφόρηση και η εξασφάλιση της συνεργασίας αφενός των άμεσα εμπλεκόμενων στη λειτουργία του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας, και αφετέρου του ευρύτερου κοινού, προκειμένου να αντιληφθεί τα οφέλη της λειτουργίας του και να εξασφαλισθεί η αποδοχή, η συνεργασία και η εμπιστοσύνη του.

Θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Προσδιορισμός στόχων στρατηγικής επικοινωνίας
- Καθορισμός και κατηγοριοποίηση ομάδων στόχων - διερεύνηση αντιλήψεων, απόψεων και ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε ομάδας στόχου
- Σχεδιασμός και υλοποίηση ενεργειών επικοινωνίας και εργαλείων με βάση τις ανάγκες και τους στόχους του Παρατηρητηρίου, καθώς και επιλογή των καναλιών διάχυσης της πληροφορίας ανά ομάδα στόχο (πχ. έντυπο ενημερωτικό υλικό, ιστοσελίδα, εκδηλώσεις ενημέρωσης, παρουσία σε τοπικά και πανελλαδικά ΜΜΕ, λειτουργία ανοικτής γραμμής επικοινωνίας, κτλ.)

Ενδεικτικά κεντρικά σημεία της στρατηγικής επικοινωνίας θα αποτελέσουν τα οφέλη του Παρατηρητηρίου και Κέντρου Προαγωγής Υγείας για τους κατοίκους της περιοχής, η πρωτοπορία και η πρωτοβουλία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, η επιστημονική επάρκεια του φορέα λειτουργίας, η διαφάνεια και εγκυρότητα, η τήρηση του απορρήτου και η δέσμευση προώθησης κάθε θέματος που αφορά στην υγεία.

5 Επιπρόσθετες δράσεις: Επεξεργασία στοιχείων περιβαλλοντικών ρύπων σε αέρα, έδαφος, νερό και τροφίμων για βαρέα μέταλλα

Τα στοιχεία νοσηρότητας και θνησιμότητας του πληθυσμού θα συσχετιστούν με μετρήσεις περιβαλλοντικών ρύπων σε αέρα, έδαφος, νερό και τροφίμων για βαρέα μέταλλα, που θα πραγματοποιηθούν από συνεργαζόμενους φορείς της Περιφέρειας. Οι μετρήσεις αυτές είναι αναγκαίες ώστε να τεκμηριωθεί ενδεχόμενη σχέση της περιβαλλοντικής ρύπανσης με τη νοσηρότητα του πληθυσμού.

Η δειγματοληψία περιβαλλοντικών ρύπων σε αέρα, έδαφος και νερά, προτείνεται να πραγματοποιηθεί σε δύο στάδια. Σκοπός του πρώτου σταδίου (αρχική δειγματοληψία) είναι ο εντοπισμός και η διαλογή (screening) των κύριων περιβαλλοντικών ρύπων που εμφανίζουν υψηλές τιμές διάχυσης σε έδαφος, νερό και αέρα. Σε δεύτερο στάδιο, για όσους ρύπους διαπιστωθούν υψηλές τιμές προτείνεται να πραγματοποιούνται επαναλαμβανόμενες μετρήσεις καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του Παρατηρητηρίου. Η δειγματοληψία θα πρέπει να αφορά μεγάλο αριθμό ρύπων που περιλαμβάνουν ανθεκτικές στην αποδόμηση ουσίες και διαθέτουν σημαντική ικανότητα βιοσυσσώρευσης.

Ειδικότερα, οι περιβαλλοντικές μετρήσεις προτείνεται να περιλαμβάνουν (βλ. Πίνακα 2):

- **στον αέρα** (σε σημειακές πηγές και διάχυτα στην ατμόσφαιρα) ανόργανα οξείδια, αέριες ενώσεις, βαρέα μέταλλα και ιχνοστοιχεία, διοξίνες, πολυχλωριωμένα διαφαινύλια, πολυαρωματικοί υδρογονάνθρακες, αμίνες, αμμωνία και άλλα σωματίδια
- **στα επιφανειακά ύδατα και στον υδροφόρο ορίζοντα** βαρέα μέταλλα και ιχνοστοιχεία, διοξίνες, πολυχλωριωμένα διαφαινύλια, πολυαρωματικοί υδρογονάνθρακες, παράγωγα λιπασμάτων
- **στο έδαφος και υπέδαφος** βαρέα μέταλλα και ιχνοστοιχεία, διοξίνες, πολυχλωριωμένα διαφαινύλια, πολυαρωματικοί υδρογονάνθρακες, παράγωγα λιπασμάτων.

Τα βαρέα μέταλλα και ιχνοστοιχεία που θα μετρηθούν θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα: **Cr, Cr(VI), As, Pb, Ni, Va, Zn, Hg, Cd, Mn, Cu, Sb**.

Η δειγματοληψία πρέπει να είναι τυχαία και σε αποστάσεις τέτοιες ώστε να καλυφθεί το σύνολο του Δήμου Τανάγρας. Για τις μετρήσεις θα πρέπει να εφαρμοστούν διεθνώς αναγνωρισμένες μέθοδοι, βασισμένες σε σχετικά πρωτόκολλα και πιστοποιήσεις.

Επιπροσθέτως προτείνεται να πραγματοποιηθούν μετρήσεις βαρέων μετάλλων σε τρόφιμα (λαχανικά). Προτείνεται η διενέργεια τουλάχιστον 100 μετρήσεων σε διάφορα προϊόντα και διαφορετικά σημεία του Δήμου όπου υπάρχουν τέτοιες καλλιέργειες.

Πίνακας 2: Ενδεικτικές μετρήσεις περιβαλλοντικών ρύπων σε αέρα, νερό και έδαφος

ΑΕΡΙΑ – ΣΗΜΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	ΑΕΡΙΑ – ΔΙΑΧΥΤΑ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ	ΝΕΡΟ	ΕΔΑΦΟΣ
Ανόργανα οξείδια : NO, NO2, SO2	Ανόργανα οξείδια : NO, NO2, SO2	Βαρέα μέταλλα στο νερό	Βαρέα μέταλλα στο έδαφος
Αέριες ενώσεις : CH4, CO2, O2, H2S	Βαρέα μέταλλα επί της Αερομεταφερόμενης Σωματιδιακής Μάζας (TSP)	Διοξίνες και Φουράνια	Διοξίνες και Φουράνια
Βαρέα μέταλλα επί της Αερομεταφερόμενης Σωματιδιακής Μάζας	Διοξίνες και Φουράνια	Total PCDD/F TEQ PCDD/F	Total PCDD/F TEQ PCDD/F
Αμίνες	Total PCDD/F TEQ PCDD/F	Total PCB TEQ PCB	Total PCB TEQ PCB
Αμμωνία	Total PCB TEQ PCB	Πολυχλωριωμένα διαφαινύλια (PCBs)	Πολυχλωριωμένα διαφαινύλια (PCBs)
Σωματίδια PM10 και PM2,5	Πολυχλωριωμένα διαφαινύλια (PCBs)	Πολυαρωματικοί Υδρογονάνθρακες PAHs	Πολυαρωματικοί Υδρογονάνθρακες PAHs
	Πολυαρωματικοί Υδρογονάνθρακες PAHs	NH4, NO2, NO3, PO4,	
	Αμίνες		
	Αμμωνία		
	Σωματίδια PM10 και PM2,5		

6 Παραδοτέα

Κατά το 1^ο έτος λειτουργίας του Παρατηρητηρίου:

- Α.1: Εκδήλωση ενημέρωσης του πληθυσμού, σε συνεργασία με την Περιφέρεια, για την έναρξη λειτουργίας του Παρατηρητηρίου
- Α.2: Δελτίο τύπου για την έναρξη λειτουργίας του Παρατηρητηρίου
- Α.3: Αναφορά λειτουργίας του Παρατηρητηρίου. Θα περιλαμβάνει στοιχεία αναφορικά με τη λειτουργία και υπηρεσίες του Παρατηρητηρίου, τις ενέργειες επικοινωνίας και τις δράσεις προαγωγής υγείας που διενεργήθηκαν
- Α.4: Αναφορά επί των ερωτηματολογίων νοσηρότητας που χορηγήθηκαν, τα στοιχεία θνησιμότητας και τις βιολογικές μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε κάτοικους
- Α.5: Αναφορά επί του σχεδιασμού και της λειτουργίας του συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες υγείας

Κατά το 2^ο έτος λειτουργίας του Παρατηρητηρίου:

- Β.1: Αναφορά λειτουργίας του Παρατηρητηρίου. Θα περιλαμβάνει στοιχεία αναφορικά με τη λειτουργία και υπηρεσίες του Παρατηρητηρίου, τις ενέργειες επικοινωνίας και τις δράσεις προαγωγής υγείας που διενεργήθηκαν
- Β.2: Αναφορά επί των ερωτηματολογίων νοσηρότητας που χορηγήθηκαν, τα στοιχεία θνησιμότητας, τις βιολογικές μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε κάτοικους και συσχετίσεις με περιβαλλοντικές μετρήσεις
- Β.3: Αναφορά επί της λειτουργίας του συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες υγείας
- Β.4. Ενδιάμεσες προτάσεις για μέτρα πρόληψης σε ατομικό, πληθυσμιακό και περιβαλλοντικό επίπεδο

Κατά το 3^ο έτος λειτουργίας του Παρατηρητηρίου:

- Γ.1: Αναφορά λειτουργίας του Παρατηρητηρίου. Θα περιλαμβάνει στοιχεία αναφορικά με τη λειτουργία και υπηρεσίες του Παρατηρητηρίου, τις ενέργειες επικοινωνίας και τις δράσεις προαγωγής υγείας που διενεργήθηκαν
- Γ.2: Αναφορά επί των ερωτηματολογίων νοσηρότητας που χορηγήθηκαν, τα στοιχεία θνησιμότητας, τις βιολογικές μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε κάτοικους και συσχετίσεις με περιβαλλοντικές μετρήσεις
- Γ.3: Αναφορά επί της λειτουργίας του συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες υγείας
- Γ.4. Ενδιάμεσες προτάσεις για μέτρα πρόληψης σε ατομικό, πληθυσμιακό και περιβαλλοντικό επίπεδο

Κατά το 4^ο έτος λειτουργίας του Παρατηρητηρίου:

- Δ.1: Συγκεντρωτική αναφορά λειτουργίας του Παρατηρητηρίου κατά τα 4 έτη λειτουργίας του. Θα περιλαμβάνει στοιχεία αναφορικά με τη λειτουργία και υπηρεσίες του

Παρατηρητηρίου, τις ενέργειες επικοινωνίας και τις δράσεις προαγωγής υγείας που διενεργήθηκαν

- Δ.2: Συγκεντρωτική έκθεση επί των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια νοσηρότητας που χορηγήθηκαν, τα στοιχεία θνησιμότητας, τις βιολογικές μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε κάτοικους και συσχετίσεις με τις περιβαλλοντικές μετρήσεις κατά τα 4 έτη λειτουργίας του Παρατηρητηρίου
- Δ.3: Συγκεντρωτική έκθεση επί της λειτουργίας του συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες υγείας κατά τα 4 έτη λειτουργίας του Παρατηρητηρίου
- Δ.4. Τελικές προτάσεις για μέτρα πρόληψης σε ατομικό, πληθυσμιακό και περιβαλλοντικό επίπεδο
- Δ.5: Εκδήλωση ενημέρωσης του πληθυσμού, σε συνεργασία με την Περιφέρεια, για τα αποτελέσματα από τα στοιχεία που συνέλλεξε το Παρατηρητήριο κατά τα 4 έτη λειτουργίας του
- Δ.6: Συνέντευξη τύπου, σε συνεργασία με την Περιφέρεια, για τα αποτελέσματα από τα στοιχεία που συνέλλεξε το Παρατηρητήριο κατά τα 4 έτη λειτουργίας του

7 Προϋπολογισμός

Προμήθεια υλικοτεχνικής υποδομής για λειτουργία χώρου παρατηρητηρίου	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης		2ο έτος υλοποίησης		3ο έτος υλοποίησης		4ο έτος υλοποίησης		Συνολικό κόστος
ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ									
Έξοδα προμήθειας υπολογιστών, printer, υλικοτεχνικής υποδομής	<ul style="list-style-type: none"> 1 desktop υπολογιστής intel core i7 με 8Gb Ram και 2 TB σκληρό δίσκο 1 οθόνη υπολογιστή 2 σκληροί δίσκοι εξωτερικοί των 2 TB έκαστος 1 laptop intel core i5 με 4gb ram και 1 TB σκληρό δίσκο 1 εκτυπωτής laser μαυρόασπρος με δυνατότητα λειτουργίας ως φωτοτυπικό μηχάνημα και fax 2 ανταλλακτικά toner, 10 πακέτα χαρτί A4 Οι υπολογιστές θα διαθέτουν λειτουργικό σύστημα Windows 10 και Microsoft Office Ο χώρος θα πρέπει να έχει modem/router και σύνδεση στο διαδίκτυο 								0 € (θα διατεθούν από Περιφέρεια, Π.Ε Βοιωτίας ή Δήμο)
Κόστος									0 €

Λειτουργία του Παρατηρητηρίου, Δράσεις Προαγωγής Υγείας και Ενημέρωση του Πληθυσμού	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης		2ο έτος υλοποίησης		3ο έτος υλοποίησης		4ο έτος υλοποίησης		Συνολικό κόστος
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ									
Μόνιμο προσωπικό λειτουργίας του Παρατηρητηρίου και λειτουργίας της τηλεφωνικής γραμμής	Άτομα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης	15.000 €	Άτομα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης	15.000 €	Άτομα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης	15.000 €	Άτομα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης	15.000 €	60.000 €
Προσωπικό για δράσεις Προαγωγής Υγείας	Ερευνητές με εξειδίκευση στη Προαγωγή Υγείας	3.000 €	Ερευνητές με εξειδίκευση στη Προαγωγή Υγείας	3.000 €	Ερευνητές με εξειδίκευση στη Προαγωγή Υγείας	3.000 €	Ερευνητές με εξειδίκευση στη Προαγωγή Υγείας	3.000 €	12.000 €
Προσωπικό για ενημέρωση του Πληθυσμού	Άτομο με εξειδίκευση στην επικοινωνία	750 €	Άτομο με εξειδίκευση στην επικοινωνία	500 €	Άτομο με εξειδίκευση στην επικοινωνία	500 €	Άτομο με εξειδίκευση στην επικοινωνία	750 €	2.500 € (με άμεση συνδρομή από Τμήμα επικοινωνίας της Περιφέρειας)
Εξωτερικοί σύμβουλοι για θέματα Υγείας, ερωτήσεις του πληθυσμού στην τηλεφωνική γραμμή και συνεργασίες με Πανεπιστήμια του εξωτερικού	Εξωτερικοί σύμβουλοι διαφόρων ειδικοτήτων	8.750 €	Εξωτερικοί σύμβουλοι διαφόρων ειδικοτήτων	8.750 €	Εξωτερικοί σύμβουλοι διαφόρων ειδικοτήτων	8.750 €	Εξωτερικοί σύμβουλοι διαφόρων ειδικοτήτων	8.750 €	35.000 €

ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ									
Έξοδα μετακίνησης		1.250 €		1.250 €		1.250 €		1.250 €	5.000 € (για τις τοπικές μετακινήσεις θα υπάρχει συνέργεια με τα οχήματα του συστεγαζόμενου Παρατηρητηρίου Περιβάλλοντος
Έξοδα εκτύπωσης υλικού προαγωγής υγείας και υλικού ενημέρωσης του πληθυσμού		0 €		0 €		0 €		0 €	0 € (θα διατεθούν από Περιφέρεια, Π.Ε Βοιωτίας ή Δήμο)
Λοιπά έξοδα (φωτοτυπίες, αναλώσιμα, ενημερωτικά φυλλάδια)		0 €		0 €		0 €		0 €	0 € (θα διατεθούν από Περιφέρεια, Π.Ε Βοιωτίας ή Δήμο)
Κόστος ¹		28.750 €		28.500 €		28.500 €		28.750 €	114.500 €

Συλλογή και επεξεργασία ερωτηματολογίων κατοίκων	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης		2ο έτος υλοποίησης		3ο έτος υλοποίησης		4ο έτος υλοποίησης		Συνολικό κόστος
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ									
Καταγραφή κατάστασης υγείας γενικού πληθυσμού	Σχεδιασμός ερωτηματολογίου, επιλογή περιοχών, συλλογή 400 ερωτηματολογίων, καταχώρηση στοιχείων και επεξεργασία αυτών	18.160 €	Συλλογή 400 ερωτηματολογίων, καταχώρηση στοιχείων και επεξεργασία αυτών	15.118 €	Συλλογή 400 ερωτηματολογίων, καταχώρηση στοιχείων και επεξεργασία αυτών	15.118 €	Συλλογή 400 ερωτηματολογίων, καταχώρηση στοιχείων και επεξεργασία αυτών	15.118 €	63.515 €
ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ									
Έξοδα μετακίνησης		3.200 €		3.200 €		3.200 €		3.200 €	12.800 €
Λοιπά έξοδα (εκτύπωση ερωτηματολογίων, αναλώσιμα κτλ.)		1.400 €		1.400 €		1.400 €		1.400 €	5.600 €
Κόστος²		22.760 €		19.718 €		19.718 €		19.718 €	81.915 €

Βιολογικές μετρήσεις, ιατρικές εξετάσεις και σπιρομετρήσεις στον πληθυσμό	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης		2ο έτος υλοποίησης		3ο έτος υλοποίησης		4ο έτος υλοποίησης		Συνολικό κόστος
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ									
Λήψη βιολογικών δεικτών, σπιρομετρήσεις και καταγραφή ιατρικού ιστορικού	Ιατροί-νοσηλευτές-ερευνητές	9.080 €	Ιατροί-νοσηλευτές-ερευνητές	9.080 €	Ιατροί-νοσηλευτές-ερευνητές	9.080 €	Ιατροί-νοσηλευτές-ερευνητές	9.080 €	36.320 €
ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ									
Εργαστηριακές αναλύσεις σε αίμα ρούχα και τρίχες για βαρέα μέταλλα	80 άτομα	23.040 €	80 άτομα	23.040 €	80 άτομα	23.040 €	80 άτομα	23.040 €	92.160 €
Εργαστηριακές αναλύσεις σε αίμα ρούχα και τρίχες για διοξίνες	80 άτομα	8.000 €	80 άτομα	8.000 €	80 άτομα	8.000 €	80 άτομα	8.000 €	32.000 €
Διοξίνες στο μητρικό γάλα	10 άτομα	1.000 €	10 άτομα	1.000 €	10 άτομα	1.000 €	10 άτομα	1.000 €	4.000 €
Ακτινογραφίες θώρακος	80 άτομα	400 €	80 άτομα	400 €	80 άτομα	400 €	80 άτομα	400 €	1.600 €
Σπιρομετρήσεις	80 άτομα	2.400 €	80 άτομα	2.400 €	80 άτομα	2.400 €	80 άτομα	2.400 €	9.600 €
Έξοδα μετακίνησης		800 €		800 €		800 €		800 €	3.200 €
Λοιπά έξοδα (αναλώσιμα, υλικά εξετάσεων κτλ.)		1.000 €		1.000 €		1.000 €		1.000 €	4.000 €
Κόστος²		36.640 €		36.640 €		36.640 €		36.640 €	146.560 €

Δημιουργία συστήματος καταγραφής της υγείας των κατοίκων από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες Υγείας	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης		2ο έτος υλοποίησης		3ο έτος υλοποίησης		4ο έτος υλοποίησης		Συνολικό κόστος
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ									
Σχεδιασμός της βάσης δεδομένων, επισκέψεις στα νοσοκομεία και της υπηρεσίες Υγείας, ενέργειες για σχετική αδειοδότηση, συλλογή και καταχώρηση δεδομένων	Ερευνητές	27.240 €	Ερευνητές	24.740 €	Ερευνητές	24.740 €	Ερευνητές	24.740 €	101.460 €
ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ									
Έξοδα μετακίνησης		3.200 €		3.200 €		3.200 €		3.200 €	12.800 €
Έξοδα ανάπτυξης βάσεως δεδομένων		10.000 €		0 €		0 €		0 €	0 €
Κόστος¹		40.440 €		27.940 €		27.940 €		27.940 €	124.260 €
ΤΕΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟ ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΛΚΕ	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης	128.590 €	2ο έτος υλοποίησης	112.798 €	3ο έτος υλοποίησης	112.798 €	4ο έτος υλοποίησης	113.048 €	467.235 €
ΤΕΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΜΕ ΑΜΟΙΒΗ ΕΛΚΕ	1ο έτος πιλοτικής υλοποίησης	135.358 €	2ο έτος υλοποίησης	118.735 €	3ο έτος υλοποίησης	118.735 €	4ο έτος υλοποίησης	118.998 €	491.826 €

Σημειώσεις:

1. Ειδικά για το πρώτο έτος λειτουργίας του παρατηρητηρίου, σε περίπτωση καθυστέρησης εγκατάστασης του Παρατηρητηρίου θα υπάρχει αναλογική μείωση της μηνιαίας αμοιβής του σχετικά απασχολούμενου προσωπικού (βλέπε υποσημείωση 1 στις επί μέρους κατηγορίες ανωτέρω, κατά 1/12 της αντίστοιχης αμοιβής για κάθε μήνα), όπως και των προσφερόμενων υπηρεσιών.
2. Σε περίπτωση καθυστέρησης εγκατάστασης του Παρατηρητηρίου, δύναται να μεταφερθεί μέρος των μετρήσεων βιολογικών δεικτών, καθώς και συλλογής ερωτηματολογίων στο δεύτερο έτος λειτουργίας του παρατηρητηρίου. Σε αυτή την περίπτωση το αναλογούν ποσό (κατά του ποσοστού των μετρήσεων από τις 80 που δεν έγιναν ή ερωτηματολογίων από τα 400 που δεν συλλέχτηκαν) των αντίστοιχων αμοιβών (βλέπε υποσημείωση 2 στις επί μέρους κατηγορίες ανωτέρω) θα μεταφερθεί στο δεύτερο έτος λειτουργίας.
3. Το Παρατηρητήριο και κέντρο Προαγωγής Υγείας θα εγκατασταθεί σε χώρο που θα παραχωρήσει δωρεάν η Περιφέρεια, η Π.Ε. Βοιωτίας ή ο Δήμος Τανάγρας. Οι ίδιοι φορείς θα παρέχουν και δωρεάν τον απαραίτητο εξοπλισμό, υλικοτεχνική υποδομή και τα απαραίτητα αναλώσιμα-φωτοτυπίες για την καθημερινή λειτουργία του Παρατηρητηρίου. Επιπλέον το υλικό προαγωγής υγείας και υλικό ενημέρωσης του πληθυσμού θα εκτυπωθεί με έξοδα των ανωτέρω φορέων.
4. Το Τμήμα Επικοινωνίας της Περιφέρειας θα συμβάλλει ενεργά στις εκδηλώσεις ενημέρωσης του Πληθυσμού για τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου, τα δελτία τύπου και τις συνεντεύξεις τύπου.
5. Για τις τοπικές μετακινήσεις θα υπάρχει συνέργεια με τα οχήματα του συστεγαζόμενου Παρατηρητηρίου Περιβάλλοντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Στοιχεία Επιδημιολογικής Μελέτης Οινοφύτων

Από τον Οκτώβριο του 2009 ξεκίνησε η επιδημιολογική μελέτη στον Δήμο Οινοφύτων. Η μελέτη περιλαμβάνει αναδρομική μελέτη θνησιμότητας και υπολογισμό της κατά αιτίας θνησιμότητας, μελέτη φωλεάς με στόχο τη διερεύνηση της συσχέτισης της έκθεσης σε πιθανές μορφές ρύπανσης και συγκεκριμένων αιτιών θανάτου και μελέτη νοσηρότητας του πληθυσμού ανά κατηγορία της νόσου και πνευμονολογική εξέταση δείγματος παιδιών.

Μελέτη θνησιμότητας

Για την διενέργεια της μελέτης θνησιμότητας έγινε επεξεργασία του δημοτολογίου του Δήμου Οινοφύτων, ώστε να εντοπιστούν τα στοιχεία των μόνιμων κατοίκων του Δήμου που διέμεναν οποιαδήποτε χρονική περίοδο μεταξύ 1/1/1999 και 31/12/2009. Σημειώνεται, ότι το δημοτολόγιο δεν διέθετε στοιχεία πριν το 1999. Ο πληθυσμός που κάλυπτε τα κριτήρια συμμετοχής στη μελέτη προσδιορίστηκε σε 5842 άτομα. Οι αιτίες και οι ημερομηνίες θανάτων διασταυρώθηκαν με τις ληξιαρχικές πράξεις θανάτου αλλά και αρχεία ταφής από την τοπική εκκλησία και κωδικοποιήθηκαν με τη μεθοδολογία που ακολουθείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Ο αριθμός των παρατηρηθέντων θανάτων συγκρίθηκε με τον αριθμό των αναμενόμενων θανάτων με βάση τη θνησιμότητα στο νομό της Βοιωτίας, στην οποία ανήκουν τα Οινόφυτα.

Στο πληθυσμό της μελέτης κατεγράφησαν συνολικά 474 θάνατοι την περίοδο 1999-2009, εκ των οποίων 118 οφείλονταν σε καρκίνο. Στατιστικά σημαντικά αυξημένος αριθμός θανάτων από καρκίνο στα Οινόφυτα παρατηρήθηκε για τις ακόλουθες αιτίες:

- Πρωτογενής καρκίνος του ήπατος: 6 θάνατοι ενώ αναμέναμε 0,54 με βάση την θνησιμότητα του νομού Βοιωτίας (SMR=1104, $p<0,001$)
- Καρκίνος του νεφρού και άλλων ουρογεννητικών οργάνων στο γυναικείο πληθυσμό: 5 θάνατοι ενώ αναμέναμε 1,36 (SMR=368, $p=0,025$)
- Καρκίνος του πνεύμονα, τραχέων και βρόγχων: 34 περιπτώσεις ενώ αναμέναμε 23,4 (SMR=145, $p=0,047$)
- Καρκίνος χειλέων και στοματικής κοιλότητας στον ανδρικό πληθυσμό: 3 θάνατοι ενώ αναμέναμε 0,64 (SMR=469, $p=0,055$ – οριακή στατιστική σημαντικότητα)

Επιπλέον αυξημένος αριθμός θανάτων από καρκίνο, ο οποίος ωστόσο δεν έφθασε σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας, παρατηρήθηκε για τον καρκίνο του μαστού (9 θάνατοι ενώ αναμέναμε 6,7), του προστάτη (7 θάνατοι ενώ αναμέναμε 5,5), του στομάχου (6 θάνατοι ενώ αναμέναμε 4,9), του όρχεως (1 θάνατο ενώ δεν αναμενόταν κανένας $<0,01$) και της ουροδόχου κύστεως (1 θάνατο ενώ δεν αναμενόταν κανένας $<0,01$), καθώς και λευχαιμίες (7 θάνατοι ενώ αναμέναμε 4,2).

Στατιστικά σημαντικά αυξημένος ήταν ο αριθμός θανάτων από νεοπλάσματα άγνωστης πρωτοπαθούς εντόπισης (5 θάνατοι ενώ αναμέναμε 0,04), άλλες μορφές ισχαιμικής καρδιοπάθειας (37 θάνατοι ενώ αναμέναμε 16,4), άλλες περιπτώσεις πνευμονικών και καρδιακών παθήσεων (69 θάνατοι ενώ αναμέναμε 34,6), αρτηριακή εμβολή και θρόμβωση (3 θάνατοι ενώ αναμέναμε 0,1), πνευμονία (13 θάνατοι ενώ αναμέναμε 3) και χολολιθίαση και χολοκυστίτιδα (2 θάνατοι ενώ αναμέναμε 0,19).

Μελέτη φωλεάς

Η μελέτη φωλεάς (θανόντων καρκινοπαθών – μαρτύρων) βασίστηκε σε προσωπικές/τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τους πλησιέστερους συγγενείς θανόντων καρκινοπαθών ή μαρτύρων. Με βάση τα στοιχεία του δημοτολογίου και των ληξιαρχικών πράξεων θανάτου εντοπίστηκαν 72 θανόντες από καρκίνο ήπατος, νεφρού, ουροδόχου κύστεως, χειλέων και στοματικής κοιλότητας, στομάχου και πνεύμονα. Για κάθε έναν θανόντα καρκινοπαθή επιλέχθηκαν τυχαία 3 μάρτυρες θανόντες ή ζωντανοί δημότες και μόνιμοι κάτοικοι από το δημοτολόγιο. Η επιλογή των 216 μαρτύρων ήταν τυχαία και εξομοιωμένη για φύλο και ηλικία. Πραγματοποιήθηκαν 67 συνεντεύξεις σε συγγενείς θανόντων καρκινοπαθών και 201 σε ζωντανούς ή συγγενείς θανόντων μαρτύρων όπου συμπληρώθηκαν τα σχετικά ερωτηματολόγια περιβαλλοντικής έκθεσης.

Το ποσοστό των θανόντων καρκινοπαθών που χρησιμοποιούσαν την βρύση ως πηγή πόσιμου νερού ήταν στατιστικά σημαντικά υψηλότερο (85,1%) από το αντίστοιχο ποσοστό των μαρτύρων (44,8%, $p < 0,001$). Νερό βρύσης χρησιμοποιούσαν για το μαγείρεμα το 89,6% των θανόντων καρκινοπαθών και το 67,2% των μαρτύρων, $p < 0,001$. Δημιουργήθηκε ειδικός δείκτης έκθεσης σε νερό με ρύπανση από βαρέα μέταλλα λαμβάνοντας υπόψη τη συχνότητα κατανάλωσης πόσιμου νερού (αριθμός ποτηριών ημερησίως), τη χρήση στη μαγειρική και την προέλευση του νερού. Διαπιστώσαμε ότι ο εν λόγω δείκτης έκθεσης σχετίζεται στατιστικά σημαντικά με την πιθανότητα θανάτου από καρκίνο ($OR=1,12$, $p < 0,001$). Πιο συγκεκριμένα, εάν ένας δημότης κατανάλωνε κατά μέσο όρο 7 ποτήρια νερό βρύσης ημερησίως και μαγείρευε με νερό βρύσης είχε 11πλάσια πιθανότητα θνησιμότητας από καρκίνο σε σχέση με έναν δημότη που χρησιμοποιούσε αντιστοίχως εμφιαλωμένο νερό. Πολλά ακόμη αποτελέσματα έχουν προκύψει για τις επί μέρους μορφές καρκίνου και άλλες χρήσεις του νερού. Σημειώνεται, ότι κατά τη διάρκεια αυτής της έρευνας λήφθηκε υπόψη η πιθανή συγχυτική δράση μεγάλου αριθμού παραγόντων που σχετίζονται με καρκίνους.

Μελέτη νοσηρότητας

Στα πλαίσια της μελέτης νοσηρότητας, η οποία βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, ολοκληρώθηκε η δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων νοσηρότητας του πληθυσμού με 1811 ερωτηματολόγια. Σε αυτά τα στοιχεία παρατηρήθηκε ότι 30 κάτοικοι έχουν ήδη διαγνωστεί με καρκίνο μαστού, 12 με καρκίνο θυρεοειδούς, 8 με καρκίνο παχέος εντέρου, 6 με καρκίνο προστάτη, 5 με καρκίνο μήτρας/τραχήλου, 5 με καρκίνο νεφρού, 5 με καρκίνο πνεύμονα, 4 με καρκίνο ουροδόχου κύστεως και 3 με καρκίνο ήπατος. Η προκαταρκτική στατιστική ανάλυση ολοκληρώθηκε μόνο για τα νοσήματα του ουροποιητικού συστήματος και έδειξε στατιστικά σημαντική αύξηση της τάσης (time trend) των ουρογεννητικών προβλημάτων, ιδιαίτερα κατά την δεκαετία 2000-2010. Οι λοιμώξεις του ουροποιητικού εμφανίστηκαν στατιστικά σημαντικά υψηλότερες για όσους ζούσαν στα Οινόφυτα τουλάχιστον 15 έτη ($OR=1,91$, $p=0,049$). Επιπλέον, τα συμπτώματα του κατωτέρω ουροποιητικού συστήματος (Luts) για του άντρες αυξανόντουσαν στατιστικά σημαντικά με τα χρόνια παραμονής στα Οινόφυτα.

Αναφορικά με την αναπνευστική λειτουργία των παιδιών πραγματοποιήθηκαν εξετάσεις σε 73 παιδιά της Ε' και ΣΤ' του δημοτικού σχολείου Οινόφυτων. Παρόμοιες μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν σε 62 παιδιά της Ε' και ΣΤ' του Δημοτικού σχολείου Μακρακώμης που χρησιμοποιήθηκε ως πληθυσμός αναφοράς. Η μελέτη περιελάμβανε ερωτηματολόγια αναπνευστικής λειτουργίας που συμπλήρωσαν οι γονείς των μαθητών και σπιρομετρήσεις στους ίδιους τους μαθητές.

Διαπιστώθηκε ότι η πιθανότητα να έχει λάβει το παιδί αντιασθματική αγωγή στα Οινόφυτα είναι σχεδόν εικοσαπλάσια σε σχέση με τα παιδιά της Μακρακώμης, $p=0,014$. Αντίστοιχο

επιβαρυντικό αποτέλεσμα προκύπτει για το ιστορικό νοσηλείας λόγω ασθματικής κρίσης. Οι σπιρομετρήσεις έδειξαν ότι το ποσοστό παθολογικής καμπύλης για την αναπνευστική λειτουργία είναι 25,8% στα παιδιά των Οινοφύτων, έναντι 12,2% στα παιδιά της Μακρακώμης, $p=0,074$. Όταν λήφθηκε υπόψη και η πιθανή δράση συγχυτικών παραγόντων, προέκυψε ότι η διαμονή στα Οινόφυτα τετραπλασιάζει την πιθανότητα παθολογικής καμπύλης σπιρομέτρησης σε σχέση με τη διαμονή στη Μακρακώμη, $p=0,045$.

Διεθνής αντίκτυπος

Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας (EPA) της Καλιφόρνιας αφού έλαβε υπόψη της την επιδημιολογική μελέτη των Οινοφύτων (στην οποία αναφέρεται εκτενώς), καθώς και μία πολύ παλαιότερη μελέτη που είχε λάβει χώρα στην Κίνα (το 1987) και επιπλέον πειράματα που έχουν γίνει σε χοιρίδια, θέσπισε το 2011 όρια (Public Health Goals) για το εξασθενές χρώμιο (ύψους 0,02 $\mu\text{g}/\text{lt}$) στο πόσιμο νερό. Περισσότερες από 40 μελέτες δημοσιευμένες σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά έχουν ακολουθήσει από το 2011, είτε πειραματικές, είτε περιβαλλοντολογικές ή μετα-αναλύσεις που αναφέρονται στην μελέτη των Οινοφύτων, θεμελιώνοντάς την ως μία από τις σημαντικότερες επιδημιολογικές μελέτες των τελευταίων ετών διεθνώς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Ενδεικτική χαρτογράφηση των υπηρεσιών υγείας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ					
	ΝΟΣ/ΜΕΙΑ N=8	ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ N=17	ΙΚΑ N=13	ΠΕΡΙΦ/ΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ N=146	ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ N=5
Νομός Βοιωτίας	Γενικό Νοσοκομείο Θηβών	Σχηματάρι	Λιβαδειά, Οινόφυτα, Θήβα	Πλαταιών, Αγ. Θωμά, Μουρικού, Καπαρελίου, Πύλης, Ασωπίας, Ελαιώνος, Ερυθρών	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Λειβαδιά
	Γενικό Νοσοκομείο Λειβαδιάς	Αλίαρτος		Ακραϊφνίου, Ξηρονομής, Παύλου, Μαυροματίου, Αγ. Τριάδας, Αγ. Γεωργίου, Αγ. Δημητρίου, Προδρόμου, Δομβραίνων, Κορώνειας, Άσκλης, Βαγιών, Θεσπιών	
		Δίστομο		Ορχομενού, Αράχωβας, Κυριακίου, Αντίκυρας, Παρορίου, Δαύλειας, Χαιρώνειας	
Νομός Ευβοίας	Γενικό Νοσοκομείο Χαλκίδας	Αλιβέρι	Κύμη, Ιστιαία, Κάρυστος, Χαλκίδα, Αλιβέρι	Θαρρουνίων, Αμαρύνθου, Αλμυροποτάμου, Αυλωναρίου, Νεοχωρίου, Οκτωνίας, Γυμνού, Κριεζών	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Χαλκίδα
	Γενικό Νοσοκομείο Κέντρο Υγείας Κύμης Καρύστου	Ιστιαία		Ωρεών, Αγίου, Λιχάδας, Γουβών, Λ. Αιδηψού, Κρουονερίτη, Γαλατσάδων	
	Γενικό Νοσοκομείο Κέντρο Υγείας Κύμης	Μαντούδι		Προκοπίου, Στροφυλιάς, Λίμνης, Παππάδων, Ροβιών, Αγ.	

				Άννας, Πηλίου	
		Ψαχνά		Πολιτικών, Βαθέος, Μύτικα, Μακρυκάπας, Κυπαρισσίου, Στροπώνων, Καθενών, Δροσιάς, Ν. Αρτάκης, Βασιλικών, Στενής, Ερέτριας, Θεολόγου, Αγίας Σοφίας	
		Γενικό Νοσοκομείο Κέντρο Υγείας Καρύστου		Καλλιανών, Πλατανιστού, Παραδεισίου, Μαρκαρίου, Στύρων	
		Γενικό Νοσοκομείο Κέντρο Υγείας Κύμης			
Νομός Φωκίδας	Γενικό Νοσοκομείο Άμφισσας	Ιτέα	Άμφισσα	Ερατεινής, Δελφών, Χρυσού, Πολυδρόσου, Ελαιώνα, Γραβιάς, Γαλαξιδίου, Μαυρολιθαρίου, Δεσφίνας, Καστελλίου, Αγ. Ευθυμίας	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Άμφισσα
		Λιδορίκι		Κροκυλείου, Αμυγδαλιάς, Πενταγιών, Αθανασίου Διάκου, Αρτοτίνας	
Νομός Φθιώτιδας	Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας	Αμφίκλεια	Λαμία, Αταλάντη, Μακροκώμη	Κάτω Τιθορέας, Ελάτειας, Ρεγκινίου, Παύλιανης, Μπράλου, Μενδενίτσας	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Λαμία
		Αταλάντη		Καλαποδικίου, Μαρτίνου, Καμ. Βούρλων, Αγ. Κωνσταντίνου, Λιβανάτων, Μαλεσίνας	
		Δομοκός		Ομβριακής, Πετρωτού, Μελιταίας,	

				Ξυριάδας, Βουζίου, Μακρυράχης, Εκκάρας, Νέου Μοναστηρίου	
		Μακροκώμη		Μαρμάρων, Γιαννιτσούς, Γαρδικίου, Λιανοκλαδίου, Λύχνου, Σπερχειάδας, Τυμφρηστού, Φουρνών, Αγ. Γεωργίου, Φτέρης Καστρίου, Αγ. Τριάδας, Κομποτάδων, Υπάτης	
		Στυλίδα		Πελασγίας, Ανθήλης, Ραχών, Μοσχοχωρίου, Γλύφας, Μώλου	
				Βιταλών, Οξυλίθου, Κονίστρων, Βρύσης, Μακρυχωρίου	
Νομός Ευρυτανίας	Γενικό Νοσοκομείο Καρπενησίου	Δυτική Φραγκιστα	Καρπενήσι	Φιαδακίων, Μεγ. Χωρίου, Δομνίτσης, Κρικέλου, Κερασχωρίου, Αγράφων, Ασπροπύργου, Ραπτόπουλου, Σιδήρων, Δάφνης, Καταβόθρας, Προυσσού, Τροβάτου, Κλαυσίου, Βαλαώρας, Γρανίτσας, Στενώματος.	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής ΜέριμναςΚαρπε νήσι